

DACIA

PROPRIETAR: Societatea Națională de Editură și Arte Grafice
„DACIA TRAIANA” Suc. T-goara

Onor. Biblioteca Palatului Cultural

Limboara I

Strada Lonovici Nr. 2
Telefoane:
Directia 48-33
Redactia 16-00
Administrația 50-62
Tipografia 14-69

Arad

Str. Mărășești Nr. 1. Tel. 11-28

Cotidianul Banatului
și al Graniței de Vest

Director responsabil:
C. MIU-LERCA

ABONAMENTE ANUALE:
Pentru țărani . . . . . Lei 1900
Autorități și comercianți . . . . . Lei 3000
Instituții și întreprinderi . . . . . Lei 6000

STATELE UNITE PRESEAZĂ FINLANDA SPRE A O SCOATE DIN RĂZBOI PRESA COMUNISTA CERE ALIAȚILOR SA RUPA LEGATURILE CU SPANIA

Situația politică

„Deutscher Politischer Bericht” serie: Guvernul sovietic a comunicat guvernului emigrant jugoslav că nu fine la încheierea unui tratat cu emigranții jugoslavi după modelul pactului încheiat cu Beneș daț fiind „situația nesigură din Jugoslavia”. Guvernul sovietic amintește faptul că mai înainte când inițiativa pentru un asemenea pact a plecat de la Moscova a fost tratat cu rețuș de către emigranții jugoslavi. Prin această declarație Moscova a desăvârșit ruperea relațiilor cu guvernul emigrant jugoslav. Deși ex-regele Petru este reprezentat la Moscova printr'un ministru plenipotențiar, relațiile dintre el și guvernul sovietic au intrat acum într'un stadiu analog ca relațiile dintre Moscova și emigranții polonezi. Guvernul sovietic nu vrea să trateze deloc cu polonezii deoarece el nu are nici un fel de relații diplomatice cu guvernul emigrant polonez. Cu guvernul jugoslav guvernul sovietic nu tratează cu toate remediile existente. Moscova nu recunoaște guvernul emigrant polonez pentru că, după cum pretinde ea, acesta nu este un guvern democrat. Guvernul emigrant jugoslav este respins de Moscova deoarece situațiile sunt nesigure în Jugoslavia. Nu ar mira pe nimeni dacă guvernul sovietic ar declara mâine că trebuie să rupă relațiile cu guvernul emigrant grec, deoarece în prezent plouă în Grecia. Declarația sovietică arată că guvernul de la Moscova recurge la orice preț pentru a se distanța de politicienii a căror părere nu concordă cu vederile politice ale guvernului sovietic. Refuzul Moscovei față de ex-regele Petru se îndreaptă totodată și față de guvernul britanic care recunoaște guvernul emigrant jugoslav, îl finanțează și admite libertatea lui politică.

Prezența dlui Mareșal Antonescu a fost distribuit premiile concursului de educație fizică

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Prezența dlui Mareșal Ion Antonescu conducătorul Stațului, a d-nei Maria Antonescu și a dlui profesor Ion Antonescu, vice președintele consiliului de miniștri, a avut loc Marți 8 februarie orele 16, la casa Mareșalului în cartierul Tei, festivitatea de distribuție a premiilor pentru concursul de educație fizică organizat de consiliul de Patronaj al dispuțai de căminele de zi din capitală.

Blanțul cutremurului catastrofal din Anatolia

Stambul, 10. (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite: După bilanțul oficial ultimul cutremur catastrofal din Anatolia s'a soldat cu următoarele rezultate: 4722 morți, 3789 răniți, 9927 clădiri distruse și 10 613 clădiri avariate.

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: DIN HELSINKI SE CONFIRMA ȘTIREA POTRIVIT CAREIA INSĂRCINATUL DE AFACERI AL STATELOR UNITE LA HELSINKI, AR FI TRANSMIS MINISTRULUI DE EXTERNE FINLANDEZ UN ULTIMATUM, ACEASTA CERERE ULTIMATIVĂ FACE PARTE, SE SPUNE LA BERLIN, DIN CAMPANIA DE PRESIUNI PRIN CARE SE ÎNCEARCĂ SCOATEREA FINLANDEI DIN RĂZBOI.

Sensul presiunilor aliaților asupra Finlandei și atacurile contra dlui Tanner

BERLIN, 10 (Rador) — În cererile politice din Berlin se ia cunoștință de știrile după cari d. Hull șeful departamentului de stat nord-american ar fi sfătuit Finlanda să iasă din războiu tot așa cum se ia cunoștință de declarația neconfirmată încă dela Helsinki a unui membru al legăției finlandeze din Washington ca Finlanda nu se va lăsa niciodată să fie scoasă din războiu prin bombe.

După cum s'a spus Marți și azi cererile politice din Berlin sunt de părere că această campanie de presiuni împotriva Finlandei face parte din manevrele prin care inamicul crede că poate

ici și colo să obțină anumite rezultate. Dacă este exactă știrea după care d. ministru Tanner ar fi prelat temporar președinția consiliului de miniștri cei dela Berlin nu se pronunță deși din mai multe informații primite se pare că această posibilitate nu este exclusă.

Atacurile puternice întreprinse de Moscova împotriva dlui ministru Tanner și declarația cererilor politice din Londra că o asemenea eventualitate ar fi socotită de cei din Moscova ca atârând greu în cumpănă, sunt luate la cunoștință cu un deosebit interes de cererile politice din Berlin.

Japonia nu poate fi invinsă de pe mare

AMSTERDAM, 10. (Rador.) — Corespondentul agenției DNB transmite: Amiralul nord-american Chester Nimitz a declarat că în cursul unei conferințe de presă, după cum anunță radio Newyork că Japonia nu poate fi invinsă

prin operațiuni îndreptate împotriva ei de pe mare.

După părerea sa Japonia nu va putea fi invinsă decât prin formații ale armatei și aviației, operând de pe baze chineze.

Japonia va prezenta Vaticanului un memoriu în legătură cu atacurile aviației aliate asupra misionarilor din Noua Guinee

Tokio, 10. (Rador.) — După cum anunță agenția Domei, autoritățile competente japoneze au de gând să prezinte foarte curând Vaticanului un raport amănunțit asupra unui atac efectuat de aviația nord-americană împotriva unor misionari străini în Noua Guinee.

Peste 100 misionari împreună cu familiile lor au încercat să fugă din zona de luptă, folosind în acest scop ambarcațiuni japoneze.

Ei au fost însă atacați de 28 avioane de bombardament inamice.

Au fost omorâte 5 persoane, iar alte 80 au fost grav rănite.

Peste o sută syndicate nefasciste în Italia ocupată

AMSTERDAM, 10 (Rador) — Corespondentul agenției DNB comunică:

După cum anunță serviciul britanic de informații d. Arthur Henderson secretar financiar al ministerului britanic

de războiu a anunțat Miercuri în camera comunelor, că peste o sută de syndicate nefasciste există împărțite în Italia ocupată de aliați.

Stalin trimite șefi comuniști în Italia de Sud

LISABONA (ESS). — Ziarul comunist englez „Daily Worker” anunță că Mario Tagliati, mai înainte un membru de frunte al partidului comunist italian a căpătat dela Badoglio promisiunea de a se reintoarce în Italia de Sud. Tagliati se află în prezent la Moscova unde trăiește de câțiva ani. Probabil că acolo el a primit directivele „necesare” pentru activitatea sa în Italia de Sud, deoarece ziarul londonez constată semnificativ că

în persoana lui Ercoli, nume sub care era cunoscut Tagliati în Italia, Italia a căpătat „un bărbat care poate fi de mare ajutor pentru Italia dată fiind imențele perioade critice”.

Trădătorul Koslovschi a fost numit reprezentant al guvernului polonez

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Agenția engleză „Exchange Telegraph” a di-

fuzat știrea că Moscova a numit pe profesorul Koslovschi, reprezentant al guvernului polonez pentru teritoriile poloneze pe care eventual le-ar cuceri.

Guvernul polonez emigrat la Londra a declarat că Koslovschi este un trădător și că merită moartea.

O nouă convenție economică între Italia și România

București, 10 S. P. P. transmite: Din Roma se află că în curând se va încheia o nouă convenție economică între Italia și România. Va fi prima convenție economică pe care o încheie Italia Fascistă Republicană.

„Daily Worker” cere ca aliații să rupă relațiile cu Spania

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. TRANSMITE: POTRIVIT UNEI INFORMAȚII DIN STOCKHOLM, ZIARUL „DAILY WORKER”, CARE A DEVENIT ORGAN DE PUBLICITATE AL AMBASADEI SOVIETICE DIN LONDRA, A CERUT CA ALIAȚII SĂ RUPĂ RELAȚIILE DIPLOMATICE CU SPANIA, PENTRU A-I DA ACESTEIA POSIBILITATEA SĂ-ȘI ALEAGĂ UN GUVERN DUPĂ PROPRIA EI PORNITĂ.

Trei condamnări la moarte în Bulgaria

București, 10 S. P. P. transmite: Din Sofia se anunță că tribunalul regional, printre alte condamnări pentru furt în timpul bombardamentelor, a pronunțat și trei condamnări la moarte. Sentințele au fost executate imediat.

Prințesa Schonbaden a fost omorâtă într'un atac aerian

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Din Frankfurt am Main, se anunță că în cursul unui atac aerian din ultima vreme, Maria Alexandra Wolfgang von Hetten, născută prințesa Schonbaden, a fost omorâtă.

Post clandestin de emisiune descoperit într'o sinagogă din Fiume

FIUME (ESS) — Agenții ai poliției au reușit să descopere în sinagoga dela Fiume un post clandestin de emisiune. Deja de câțiva timp erau indicii că există la Fiume un post clandestin de emisiune dar nu s'a putut până acuma descoperi locul de unde emitea. Descoperirea postului de emisiune în sinagogă s'a făcut din întâmplare cu ocazia unui incendiu la o clădire alăturată de sinagogă. Pentru a se stinge incendiul sinagoga a trebuit să fie ocupată provizoriu. Cu această prilej agenții ai poliției au descoperit persoane suspențate și au început cercetarea amănunțită a sinagogei, cercetare care a dus la descoperirea emițătorului. Toți evreii care erau în sinagogă în momentul cercetării au fost imediat arestați.

Bulgaria trebuie să creadă în victoria propriilor ei forțe

SOFIA, 10 (Rador) — Corespondentul agenției DNB comunică:

D. Cristoff ministru de interne a vorbit în orașul industrial Gabrovo în fața unui mare număr de muncitori și țărani cerând bulgarilor să creadă în victoria propriilor forțe.

Cu privire la relațiile bulgaro-germane, Cristoff a spus textual: Trebuie să

spun că aceste relații sunt și astăzi foarte bune. Nici un guvern bulgar nu a aspirat vreodată la teritorii străine. Cu privire la acest punct al poliției concepția bulgară a fost totdeauna limpede și în afara oricărei îndoieli.

Ministrul de interne preocupat în trecut și de problema alianței germano-bulgare să renunțe la ea spunând în a-

ceastă privință: „Nu poate fi vorba ca Bulgaria să renunțe la alianța ei cu Germania. Bulgaria își desfășoară politica ei credincioasă acestei alianțe”.

Ministrul a arătat apoi convingerea că evenimentele au intrat în faza hotărâtoare deoarece Bulgaria trebuie să se scesească în ea însăși forțele cu care să facă față tuturor suferințelor. D. Cristoff a vorbit apoi despre politica internă.

CULTURALIZAREA MASELOR

NOTE

Propaganda culturală la sate a început să ia forme tot mai accentuate, conștientul intelectualilor cu satele făcându-se tot mai des. În același timp publicațiile pentru săteni au devenit tot mai numeroase.

Măsura este bună și nu am avea decât cuvinte de laudă pentru tot ceace se face, dacă unii nu ar înțelege greș această propagandă, sau mai corect spus felul cum ea trebuie făcută. Și accentuând aceasta nu mă refer atât la cuvântul spus cât mai ales la cuvântul scris.

Majoritatea celor care înțeleg publicatiuni pentru săteni și mă refer mai ales la inițiativele particulare care nu înțeleg nici pregătirea și nici posibilitățile de asimilare ale sătenilor.

Aici în Banat situația culturală a sătenilor este cu totul alta decât în alte regiuni. Sătenii bănățeni în afară că oțesc, unii din ei chiar și scriu. Diferențele probleme la ordinea zilei nu le sunt necunoscute iar vocabularul lor este destul de bogat ca să înțeleagă de cele mai multe ori expresiile cele mai dificile.

Când acestor vii să li te adresezi așa cum li se adresează unele publicații, considerându-i complecți nepregătiți și venind să le spui anumite lucruri și să le dai sfaturi puerile, este natural ca ei să arunce foaia cu desgust sau să o privească zâmbind ironic de știința domnilor care vor să-i lumineze, așa cum știe țărânul bănățean s'o face.

Publicatiunile pentru săteni, aici în Banat trebuiesc să aibă altă concepție, alte orizonturi.

Cei care le conduc și deci care le înțeleg nu trebuiesc să se preocupe atât de mult de coborârea nivelului limbii literare la posibilitățile de înțelegere ale sătenilor pe care ei le desconsideră, ci la posibilitățile de informare a maselor sătești în toate domeniile, comențându-le în special acele probleme care-i interesează direct și care deci ar putea să le folosească.

Nu mai așa o publicație ar putea să-și ajungă scopul și să îndeplinească deci un rol bine determinat în procesul de ridicare a maselor.

Iată deci publicațiunea pe care o așteptăm dela doritori de a face acțiune de culturalizare, sătenii noștri.

CONST. JALEȘ

Valoarea artistică a costumului bănățean

Interesantă comunicare a dnei Elena dr. Secoșan la secția de folclor și etnografie a Institutului Social

Secția de folclor și etnografie de pe lângă Institutul Social Banat Crișana, a avut o consilier ministerial dr. Aurel Cosma, a jinit o interesantă sesiune, la care au luat parte d-nii: dr. Gheorghe Groșoreanu președintele Institutului Social Banat Crișana, d-na Elena dr. Secoșan, d-na inv. Tietz-Reșița, d-ra prof. Eva Oldé, Mia Marian Jaleș, C. Mih-Lerea directorul ziarului Dacia și consilier regional al Ministerului Propagandei, dr. Aurel Ciupe directorul muzeului Comunal, prof. Moga șeful secției arheologice a Muzeului, prof. Alexandru Tietz, prof. dr. Nicolae Ursu, dr. Gheorghe Ursu, diaconul Ilie Itineanțu, Dorian Groșdan, etc.

D. dr. Aurel Cosma deschizând sesiunea a dat cuvântul d-nei Elena dr. Secoșan care a făcut o interesantă comunicare despre portul românesc din regiunea Banatului.

D-sa afirmă că bănățeanca a păștrat motivele de bază, rămânând alipită tradiției artei românești, ceea ce dovedește constanță și independență artistică, reușind să creeze caracterul arhaic autentic din Banat.

Apoi caracterizând portul și covoarele din Banat d-na dr. Secoșan spune că opregul și ceapsa la costume și vrăștele în modelul covoarelor formează o notă distinctivă a Banatului întreg, față de restul țării, — cum însă materialul, coloritul și direcția ornamentală a ornamentelor sunt totdeauna condiționate de poziția geografică, situația economică, vecinătăți și alte condiții de trai, Banatul prezintă și în industria casnică și arta populară mai multe regiuni distincte pe care le putem numi „unități etnografice”.

În Almaj de exem'lu, unde unitatea și uniformitatea regională este atât de evidentă, avem impresia, că această cetate a naturii este locuită de o singură familie, care trăește și se îmbracă la fel.

În continuare d-sa se ocupă în amănunțime de originea cepsei, de ornamentația costumului almajan, arătându-i cu multă pricepere bogăția artistică, sobrietatea și armonia culorilor oprindu-se asupra costumului vechi bărbătesc, în special asupra cămeșei cu rabele, ceea ce fiind cea mai veche dantelă în industria casnică românească și care din nenorocire este pe cale de dispariție.

Comunicarea d-nei Elena dr. Secoșan, foarte documentată și însoțită de pluse, dovedește o muncă sistematică în această direcție, bazată pe studii serioase. Lucrările d-sale sunt contribuție valoroasă la descoperirea comorilor pe care le are Banatul și pe care suntem dator să le valorificăm, să le scoatem în evidență, oprind în loc procesul de alterare a artei populare bănățene.

D. consilier ministerial dr. Aurel Cosma arată că, după părerea mai multor savanți români modelele de aur și argint, prezente în cusăturile și țesăturile bănățene sunt o moștenire dela Agatârși nu influenței turcești, cum

afirmă alții, căci s'a constatat prezența figurii de aur și în regiunile în care turcii nu au pătruns. D-sa mai arată că firul de aur și de argint a existat în costumele românești mai ales în epocile de înflorire economică, dispărând apoi în vremurile grele, când galbenul aurului a fost înlocuit cu spicul natural de grâu, aplicat pe vestiminte.

La această disenție a luat cuvântul și d. prof. Moga care a promis că va face o amplă comunicare în această direcție, când va începe dela arta preistorică până în prezent.

D-sa arată apoi că prezența meandrelor în țesăturile noastre și în general în arta românească de orice natură, datează încă din epoca neolitică.

D. C. Mih-Lerea luând cuvântul în legătură cu motivele de artă casnică arată că femeia bănățeană are pentru fiecare motiv o explicație caracteristică, fapt de altfel subliniat și de d-na dr.

Secoșan în comunicarea făcută. D. Mih-Lerea cere ca secția de folclor și etnografie să înțocmească un vocabular a acestor cuvinte, care să poată servi ca material documentar.

În altă ordine de idei d. dr. Aurel Ciupe directorul Muzeului Bănățean, spune că în urma propunerii dlui consilier ministerial dr. Aurel Cosma, d. ministru Petrovici a aprobat organizarea unui salon de artă plastică la Timișoara, prmițând sumele necesare. Cum însă Timișoara nu are încă o sală proprie unei expoziții plastice d. Ciupe propune ridicarea unui pavilion din lemn, după modelul pavilionelor din străinătate. În acest scop conducerea primăriei a promis un loc în parcul Scudier.

D. dr. Ciupe spune că prin acest salon oficial Timișoara, care este un centru artistic își va crea un mediu artistic.

Cu aceasta sesiune a luat sfârșit.

Mia Marian Jaleș

Evoluția biosocială a femeii

Conferința din prof. univ. Dr. C. Veliuda

În sala Liceului Comercial din Timișoara a avut loc, în organizarea Extenșiunii Universitare, o interesantă conferință jinită de d. prof. dr. C. Veliuda, ceta Universității din Cluj Sibiu, avându ca subiect evoluția biosocială a femeii.

Însurii conferențiar a arătat ca necesitatea, sexe or privită prin cazurile de inmulțire printr'un singru sex (parthenogeneză), pe care o întâlnim la unele nevertebrate, s'ar părea a nu fi indispensabilă; totuși necesitatea celuiăl sex devine absolut indispensabilă la un moment, chiar și în cazul acestor inmulțiri.

Diferențele existente între celulele sexuale, s'ar considerat de vechii teoreticieni ca negale ca valoare, cel mascul fiind mai superior ca cel femel.

Examinarea obiectivă însă a elementelor sexuale relevă în adevăr diferențe, necesare a fi așa, fără a fi însă vorba de o superioritate sau inferioritate. Ele nu sunt însă nici egale, ci numai echivalente.

Diferențele ne cari le întâlnim de asemeni la bărbat și femeie, sunt realități necesare care s'au format printr'o necesitate naturală de diferențiere.

Diferențele între sexe trebuie să le avem în vedere atunci când pretindem a-

celeași preocupări ambelor din ele.

O mare parte din componenta psihică a femeii a fost influențată și de evoluția ei socială.

Considerată ca animal de turmă- apoi selavă, pențruca treptat și foarte târziu să fie ridicată la rangul de soție. Totuși și în această calitate drepturile ei erau tot inexistente și față de părinți — care o vindeau — și față de soț și față de societate, astfel că ea toată viața ei, rămânea o minoră, fără voință, fără personalitate.

Suferințele acestea, sute de secole au lăsat însă urme atânci în mentalitatea și comportamentu' ei. Aceste suferințe morale în tot acest interval și mai ales în evul mediu, au făcut ca ele să lupte continu pentru scuturarea lor.

De aci încolo lupta pe care ele au dus-o neconștient, a lărgit treptat aceste drepturi până a le fi obținut aproape complet, cum sunt ele astăzi. Totuși această egalitate de drepturi nu trebuie să sustragă femeia dela adevăratele ei îndatoriri cum din nenorocire există o tendință azi.

Tendințele de masculinizare pe care le au femeile azi, nu pot fi decât născuțiune și lor și societății și omenirii întregi.

Directia, Redactia și Administratia Ziarului

DACIA

s'au mutat

În Bdul Regele Mihai I No. 4, etaj I (peste drum de Pa'atul Lloyd)

„Lupta pentru o bucată de pâine”

În cele din urmă cine știe dacă tot frământarea omenească nu este o luptă surdă pentru această bucată de pâine? Unii o au uscată și stropită cu lacrimi alții albă, fragedă și cu aroma caldă cupătorului. Și unii și alții luptă pentru a o câștiga, cum mijloacele pe cari le au și le cred bune. Nimeni nu caută să o dămne munca și starea unuia și nici să deplângă pe a celuiălalt. Există o ordine dură, în afară puțințelor noastre individuale, căreia trebuie să ne supunem mergând pe drumul cinstei, fie că luptăm pentru o coajă de pâine uscată, or pentru ceva mai bun.

Este urât însă, când această pâine și-o câștigă prin mârșăvia de om care și-a renegat toată zestrea lui strămoșască, pentru a se arunca într'o tabără străină, unde să lupte cu sovinișm pentru cauze ce nu-l privesc.

Este cu adevărat respingător. Și crede că nici cei ce înțind pâinea unui astfel de om, nu-l pot prețui, dar îl folosesc pentru scopurile lor.

Spun aceste lucruri cugetând la activitatea tânărului Pusztai Popovits József. Acest slav de câmpie (și din păcate de câmpie bănățeană), după ce a oscilat între trei atitudini, s'a hotărât pentru una. Pentru cea de rentabilitate mai mare, care să-i remunereze mai bine patriotismul lui de mercenar. Așa și omul acesta se ocupă de anumite probleme, le asternă pe hârtie, și așa în câștigă pâinea. Dar ce ironie a sorții prima sa lucrare, o încercare literară (Timișoara, 1925), poartă titlul: „Lupta pentru o bucată de pâine”.

Dar caracterul acestui om ne interesează prea puțin, ne atrag atenția mult preocupările sale din ultima vreme. Căci D-nul Pusztai-Popovits József se alăturat altor tineri și docti cercetători maghiari, cari se ocupă cu răstălmăcirea istoriei și a drepturilor noastre Transilvanice.

Din acest punct de vedere D-nul Pusztai-Popovits József, ca și alții de seama lui, ne interesează pentru că toți acești au crescut și s'au instruit în libertatea legilor și a pământului românesc, și învățat școală în limba în care le vorbea, pentru că la noi toate posibilitățile erau date. Noi nu le-am ascuțit nimic și desigur că ne interesează cum au înțeles și pătruns învățătura căștigată în libertățile țării noastre.

Un lucru trebuie să știe acești tineri (pregătiți în școlile românești), că răstălmăcirile lor nu ne impresionează. D-nul Pusztai-Popovits József poate să și desfășoare activitatea pe măsura răsunurilor ce le dă revistei „Erdész Szemle” (din Oct. 1943, Nr. 10).

În definitiv, D-nul Iosif Popovics și Pusztai, duce o luptă, „LUPTA PENTRU O BUCATĂ DE PÂINE”.

ȘTEFAN GOMBOȘIU

PRESA DIN CAPITALA DESPRE REVISTA „FRUNCEA”

Ziarul „Ecolul” din Capitala publică următoarele rânduri, sub titlul Revista „Fruncea” în al zecelea an de apariție. Cunoscuta revistă bănățeană „Fruncea” de sub conducerea d-lui Nic. Ivaș a intrat în al zecelea an de apariție.

Pentru o publicație din provincie, care a luptat cu propriile ei mijloace, fără niciun alt sprijin decât acela al cetățenilor, aceasta constituie o izbândă. Și această izbândă trebuie să fie cu atât mai mult prețuită, cu cât revista „Fruncea” prin realizările de până acum și-a câștigat un loc de frunte în publicistica Banatului.

Având permanent înorții din muncă de vedere tehnic, cu un bogat material literar și documentar, bine ales și bine prezentat, a reușit să-și creeze un cer de cititori care o prețuiesc.

Actualitatea

DOUA FEDERAȚII MONDIALE, Re- formate, care s-au produs în Uniunea Sovietică și care se desăvârșesc în am-...

ARGENTINA ȘI ROMANIA. Indepăr- lata țară latină din sudul Americii a...

CORECTITUDINE POLITICĂ. Exem- plu de absolută corectitudine politică...

LOCUIŢELE POPULARE. În sfârșit s-a pus și la noi problema locuințelor...

PROTECȚIA ȘI ASISTENȚA COPIILOR

Problema înființării unui Institut regional de puericultură la Timișoara

România nu are încă o organizație unitară de protecție și asistență a copiilor. Organizația din Timișoara, respec- tive Spitalul de Copii și Centrul de pro- tecție a copiilor, contopite recent, este o experiență în aceeași direcție, fiind o instituție model, cu caracter regional.

Printr-o muncă încordată Spitalul de copii și Centrul pentru ocrotirea copiilor din capitala Banatului, a reușit tocmai să satisfacă exigențele asistenței și pre- venției infantile.

Activitatea centrului pentru ocrotirea copiilor

Din această considerație a rezultat o activitate a Centrului pentru ocrotirea copiilor prin echipe de puericultură, a...

Situația încasărilor comunale la sfârșitul anului financiar 1943-44

Dat fiind că suntem la sfârșitul anu- lui financiar și pentru a cunoaște situa- ția diferitelor contribuțiuni ce le înca- sează primăria municipiului Timișoara...

Din constatările făcute după situa- țiile ce ne-au fost puse la dispoziție și după relațiile d-lui șef de circumscrip- ție, încasarile pe anul financiar 1943-1944 nu sunt prea satisfăcătoare.

Cu toate că personalul de serviciu este redus, s-a căutat pe cât a fost posibil în cadrul legilor și dispozițiilor în vigoare, să se intensifice încasarile până la maximum, cu evitarea oricărui abuz din partea organelor de execuție.

Vremurile excepționale prin care tre- com cer ca fiecare cetățean contribuabil să-și facă datoria pe deplin, pentru ca primăria să nu fie constrânsă să aplice cele mai drastice sancțiuni...

Centrul pentru ocrotirea copiilor asista pe copiii dependenți sociali de toate vârstele, având o organizație centrală și periferică în tot Banatul.

Se cere un organ activ care să iradie- ze preocupări nu numai curative — so- cial sau medical — în legătură cu soar- tea copiilor din acest colț de Țară, ci și preocupări de ordin preventiv.

Activitatea centrului pentru ocrotirea copiilor

căror activitate a fost susținută în in- tregime de Prefectura județului Timiș- Torontal, la inițiativa d-lui dr. Dimitrie...

o contribuție de două ori mai mare de- cât cea stabilită.

Pentru a nu recurge la aceste măsuri destul de neplăcute atât pentru contri- buabili cât și pentru organele de execu- ție, primăria roagă pe toți locuitorii municipiului să evite de bună voie neplă- cerile la care sunt expuși, plătindu-și datoriile din impozite și taxe comunale, fără să aștepte să se prezinte organele de urmărire.

Instituțiile publice, precum și toa- te întreprinderile comerciale și indis- triale sunt avertizate, că potrivit legii Nr. 630 din 23 Septembrie 1943, su- mele pentru răsumpărarea prestației sunt de drept propriete la mâna institu- ției sau patronului.

Deci, pentru a preîntâmpina orice ne- plăcere, șefii instituțiilor publice și par- ticulare, precum și patronii întreprin- derilor comerciale și industriale au obli- gațiunea legală de a se îngriji, ca anga- jații lor să-și achite taxa de prestație. În acest sens, sunt rugați a nu plăți sa- larile pe luna Februarie și Martie 1944, acelor angajați, cari nu vor face dovada că chitanța de-a percepție că și-au achi- tat atât prestația pentru drumuri (1500 lei sau 750 lei), cât și prestația pentru apărarea antiaeriană (300 lei).

După situația încasărilor care trebui- esc realizate, în bugetul primăriei muni- cipiului Timișoara pe anul 1943-1944 este prevăzută la veniturile sumele arătate mai jos: impozite comunale 5.200.000 lei; taxe comunale 26.345.602 lei, iar prestație pentru drumuri 27.839.215 lei.

D. Seliceanu șeful percepției, ne de- clară că o acțiune energică și la timp executată, contribuind la aceasta și con- știința cetățeanului contribuabil de a-și face datorie, va da desigur roadele dorite. L. I. O.

Nistor, fost prefect. Echipele compuse din medici, surori de ocrotire, maestrul de gospodărie, au activat în permanență timp de 7 ani în 44 comune din județul Timiș-Torontal, având dispensar, cursuri de îngrijirea copiilor, cursuri de gos- podărie, etc. Tot atunci la Centrul pen- tru ocrotirea copiilor s-au ținut cursuri de inițiere și perfecționare în puericul- tură pentru medicii din mediul rural din fostele inspectorate sanitare Timișoara și Craiova.

Toată această, activitate din trecut avea rostul unei intervenții active în soarta copiilor. Pe de altă parte Spitalul de copii, care trata exclusiv copiii bolnavi, nu avea posibilitatea să intervină decât în cazul copiilor care au fost aduși, având o ca- pachitate de primire foarte redusă și mijloace reduse încât nu putea da un randament prea mare decât prin numă- rul impresionant de consultații.

IMBUNĂȚIRILE ADUSE ÎN ULTIMUL AN

În ultimul an, grație mijloacelor puse la dispoziție de d. ministru al Sănătății, d. prof. dr. Petre Tomescu, în valoare de 5.600.000 lei, s-au putut aduce îmbun-ătățiri importante ambelor instituții. Astfel Spitalul de copii are azi încăl- zire centrală și o capacitate de primire mult superioară celei din trecut și are și un personal mai numeros. Efecul n'a întârziat fiindcă în ultimul an numărul de bolnavi internați a sporit cu 55% față de situația de înainte cu doi ani, iar consultațiile au depășit cifra maximă de până aci. La Centrul pentru ocroti- rea copiilor s-au putut degeaja 40 paturi de spitalizare prin mutarea la Casa de Ocrotire din Clacova a copiilor infirmii nevindecabili și a copiilor needucabili, rămânând în acest mod un loc important de paturi pentru rularea asistațiilor care au șanse de a deveni elemente pro- ductive în viață.

Anul trecut a fost un an de sudare a celor două instituțiuni contopite și de formare a unui nucleu care să se des- volve de aci înainte.

Călcăiul lui Achile rămâne asistența sugarilor care e și cea mai spinoasă și cea mai neglijată problemă de noi. Di- recțiunea Spitalului de copii și a centru- lui pentru ocrotirea copiilor din Timișoara crede că problema va putea fi ata- căată în regiunea noastră cu mai multe șanse decât organizația centrală o for- țului.

UN INSTITUT REGIONAL DE PUERICULTURĂ

Centrul pentru ocrotirea copiilor va fi transformat într'un Institut regional de puericultură, care ar da posibilități de intervenție activă în îngrijirea copi- lor din regiune. Totodată prin colabo- rarea cu societățile culturale și cu Insti- tutul de Igienă din Cluj-Sibiu, acesta a- putea crea un curent în direcția îngriji- rii copiilor sănătoși și bolnavi. Cu con- cursul efectiv al Ministerului Sănătății ordem că acest Institut regional de puericultură va fi o realitate în capitala Banatului într'un viitor apropiat. Ar fi spre lauda acelor care într-o muncă discreță și serioasă, se străduiesc să rezolve probleme de o importanță capitală pentru biologia Neamului nostru. Acea- stă speranță e legată și de persona ul tehnic al instituției care în afară de problemele curente desvoltă și o bogată activitate științifică-medicală.

Petru Sfeșcu

Cea mai bună Apă minerală Perla 34 lei litrul fără sticlă NECTAR GH. CRISTODORESCU, magazin special de vinuri, cognacuri și lichioruri Timișoara, I, Str. Mirccea Vodă 1. Tel. No. 473 912 Telefon: 46-05 1523

SPORT

Semenicul un nou centru național de ski

Construcțiile ce s-au făcut în ultimii ani pe Munții Semenic, și mai ales Cabana U. D. R. și funicularul proiectat, au atras atențiunea cercurilor competente din întreaga țară.

Anul trecut skiorii din Brașov au făcut cunoștință cu această admirabilă regiune bănățeană și i-au dus faima, iar anul acesta, la sfârșitul lunii Ianuarie, Semenicul s'a bucurat de prezența Domnului Colonel Dimăncescu, președintele Federației Române de Ski, care a ținut să inspecteze personal aceste locuri, unde crește o pleiadă nouă de skiori.

D. Colonel Dimăncescu a vizitat mai multe școli de ski din Banat, însoțit fiind de D. prof. Pod'aha inspector regional.

Ca o concluzie a celor văzute la noi, D. Președinte al Federației a promis și pe mai departe cel mai larg sprijin pentru ca skiul să găsească pe Semenic o nouă patrie. După ce în acest an F. R. S. a organizat în regiunea Reșița-Anina zece cursuri de ski, în anul care vine se va procedea la o perfecționare a amenajamentelor.

Domnul Colonel Dimăncescu a constatat că Semenicul este un teren excelent pentru curse de fond, stafete și combinație norvegiană, astfel că în anul viitor

va programa aici chiar campionatele naționale în aceste probe.

În cursul verii Federația va pune la dispoziția U.D.R.-ului un specialist, cu care se va construi trambulina, singurul lucru care mai lipsește aici.

Iar pentru a da un puternic impuls skiului și pentru a putea înfrădețea populația skiul — care întâmpină o serioasă dificultate din cauza scumpetei skiurilor — în cursul verii va trimite un specialist pentru a iniția meșteri de a fabrica skiuri. La acest concurs de confecționarea skiurilor vor fi invitați tîmparii din regiune cari vor să învețe această specialitate.

Pentru a răsplăti eforturile cari se fac la fața locului D. Colonel Dimăncescu a promis că în acest an, după consumarea programului oficial, va trimite la Semenic o serie de ași ai skiului românesc, ca și aceștia să se convingă de farmecul și posibilitățile de aici.

Reamintim că la Semenic se desfășoară un curs de ski, sub conducerea d-lui instructor federal Forțini, la care se pot înscrie toți amatorii, cursul fiind gratuit, participanții urmând să plătească numai casa, masa, care o pot avea la Cabana U. D. R. pentru 400 lei zilnic. Z. A. V.

ȘTIRI SPORTIVE

ETAPA I-a A CAMPIONATULUI DE FURIE CU ECHIBE DE 12 JUCĂTORI

Liberăta CFR—Electrică arena C. F. R. la 12 II. 1944 ora 13 arbitru Chișci St.; Prietenii—CAM arena Electrică 10 II, ora 20, arbitru Neamțu N. Căra II—Kapid arena Electrică 13 II, ora 18 arbitru Mureșan C.; Avram Ianu—C. F. R. arena CFR 8 II, 1944 ora 20 arbitru Kremmer I.; Chinezul—Bănățeană arena Electrică 9 II. 1944 ora 20 arbitru Kalch; Victoria—Lisa arbitru Cărăbaș.

REZULTATELE JOCURILOR AMICALE DIN 6 II. 1944

Liberăta CFR—Electrică arena Electrică 157—203; Soc. S. G. A. Arad—Prietenii Timișoara arena Electrică 200—150; Soc. Măcelari Arad—Prietenii Timișoara arena Electrică 212—193; Soc. S. G. A. Arad—Electrică arena Electrică 167—200; Soc. Chinezul Camt Timișoara—Fortuna Arad arena Fortuna Arad 170—154.

JOCURI AMICALE

În ziua de 13 Februarie a. c. Soc. Fortuna Arad—Chinezul Camt arena Chinezul, A. C. F. R. Arad—Prietenii și CFR Crișana Arad—Prietenii, pe arenele CFR și Electrică.

Liceul Industrial de băieți din Timișoara în mijlocul răniiilor la Spitalului Z. I. 513

Sâmbătă 5 Februarie, orele 4 d. m., la spitalul de răniți de la Liceul Piarist a avut loc o frumoasă serbare pregătită de membrii Societății de lectură „Sf. Gheorghe” elevii ai liceului Industrial de băieți din Timișoara.

Întreg programul serbării, a fost condus de d. prof. Romeo Feraru.

Întro' cuvântare ocazională, d. prof. Tăteu a subliniat vitejia ostașului român și imensitatea pericolului ce ne aștepta, dacă nu ne trezeam în momentul oportun. În restul programului: Imnul Regal, executat de orchestra liceului; „Ardealul”, poezie declamată de elevul Crișan Șt. din cl. VI-a; „Potpuriu din

Banat”: orchestra liceului; Solo de acordeon cu acompaniament, de elevul Donin din cl. V-a; „Lăpinitatea strigă din tranșee”, poezie declamată de elevul Secoșan I. cl. VI-a; „Muzicantul dela saș”: acordeon, cu acompaniament, elevul Henel Egon cl. VIII-a; „Decebal cântăre popor”, poezie declamată de elevul Crișan I. cl. VI; Solo de acordeon elevul Henel Egon cl. VIII-a; „Monolog comic” de elevul Birou Ion din cl. VI-a; „Arii din Banat”: orchestra liceului; „Doină”: orchestra liceului; „Spre Ardeal, marș executat de orchestra liceului, pînet cu care programul s'a încheiat.

După terminarea programului, elevii au dăruit ostașilor răniți 5.000 bucăți țigăre și 200 bucăți „Almanahuri”. Acestea au fost dăruite d'n partea Ministerului Propagandei Naționale, prin d. consilier regional C. Miu-Lerca.

După înmăntarea acestor daruri, unul dintre răniiți a mulțumit în numele tuturor, pentru grija ce o poartă elevii acestui liceu, celor ce au strigat să lupte pe îndepărtatele câmpuri ale Rusiei.

Exemplul Liceului Industrial de băieți de sub direcția d-lui ing. Stefan Ardelean e demn de reliefat.

D.A.D.

Meseriași rechiziționați cu plată pentru nevoile populației nevoiașe

Ministerul apărării naționale comunică:

Președinția consiliului de miniștri, fiind sesizată de specula extraordinară la care se dedau meseriași de toate categoriile, din cauza lipsei de concurență între meseriași de aceeași breslă și pentru a veni în ajutorul populației în special cea nevoiasă, a dispus rechiziționarea cu plată a următoarelor categorii de meseriași, români, evrei și alte naționalități: cismari, coșari, eroitori, clogari, dulgheri, electricieni, fierari, geamgii, instalatori, îngieri, pavatori, plăpumari, potcovari, sobari, tâmplari tinichigii, tapițeri, zugrăvi (vopsitori), zidari.

Acești meseriași, urmează a fi puși la dispoziția populației cu prețuri special stabilite de comisiile de rechiziții județene.

În Capitală, au luat ființă de la 1 Ianuarie 1944, patru birouri militare de meseriași în următoarele sectoare:

Biuroul 1 militar, sectorul I (Căminul str. Armenească, 22 telefon 1.32.88); Biuroul 2 sectorul 2 (Negru str. Bucur 10, telefon 5.30.14); Biuroul 3 sect. 3 (Albastru roul 4 sect. 4 Verde b-dul Col. M. Gh. 37, telefon 5.44.76).

Cei interesați se vor adresa și solicita meseriași de la Biourile militare sus arătate, în zilele de lucru, între orele 8—13 și 17—19, de unde vor afla și condițiile oficiale. Populația din resursele se va adresa biourilor militare ce funcționează la Camerele de muncă sau Oficiile de muncă.

INFORMAȚIUN

× **PRODUCȚIA DE ARGINT A EUROPEI.** Producția totală de argint a Europei după datele din 1928 e de 495 tone. Din această cifră 211 tone metrice provin din Germania și fosta Austrie. Producția e cifră pentru toate continentele la 8.700 tone metrice în 1940 și la 8.000 tone metrice în 1941. Prețul în franci aur pe kg la New York a fost de 31,23.

× **AGRICULTORII POT CUMPARA PENTRU NEVOILE CASNICE PANA LA 5 KG FUIOR SAU CALȚI DE ÎN SAU CĂNEPĂ.** Agricultorii sunt liberi să cumpere anual, pentru nevoile lor casnice, dela agricultorii care au cultivat în sau câlți de în sau cănepă până la 5 kg fuior sau câlți de în sau cănepă de fiecare persoană din gospodărie. Prețurile cu care agricultorii vor cumpăra fuiorul sau câlții de în sau cănepă în condițiile indicate la art. precedent nu vor putea depăși prețurile maxime fixate de Comisariatul general al prețurilor. Cantitățile de fuior sau câlți de în sau cănepă cumpărate de agricultorii în modul arătat la art. I și II vor circula fără certificat de transport.

× **SUBVENȚIE PENTRU EVACUAREA APELOR LA TOLVADIA.** Sindicatul Timiș-Bega din Timișoara a încasat dela Ministerul Lucrărilor Publice suma de 18.400.000 lei în contul subvenției acordate pentru construirea stavilelor de evacuarea apelor dela Tolvadia, Rađana și Macedonia.

× **INSTANȚA UNUI INSTITUT DE POLITICĂ AGRARĂ.** Pe lângă Ministerul Agriculturii se va înființa un Institut central de politică agrară. Acest Institut va avea drept scop stabilirea normelor cu caracter general și administrativ necesare realizării și coordonării politicii agrare naționale.

× **PENTRU FABRICILE DE BATERII PENTRU LĂMPILE DE BUZUNAR.** Comisariatul general al prețurilor aduce la cunoștință fabricilor de baterii pentru lămpi de buzunar, că sunt obligate să comunice zilnic toate vânzările de baterii făcute comercianților cu ridicata, nu cu amănuntul.

× **FIXAREA PREȚURILOR LA LUMÂNĂRILE DE PARAFINĂ.** Comisariatul general al prețurilor a dat următoarea decizie: Cu începere dela data publicării prezentei d'iziuni în Monitorul Oficial prețul la toate sorturile de lumânări de parafină loco fabrică sau atelier se fixează la Lei 246 pe kg. inclusiv ambalașul și taxa de consumație. La vânzarea de lumânări de parafină beneficiul comercianțului calculat în conformitate cu deciziunea Nr. 193 publicată în Monitorul Oficial Nr. 68 din 21 Martie 1941 se reduce la 10 la sută pentru comerciantul cu ridicata și la 20 la sută pentru comerciantul cu amănuntul.

× AVANTAGII PENTRU CONTRIBUABILII CARE ÎȘI PLĂTESC

IMPOZITUL. Ministerul Finanțelor amintește pe această cale că potrivit pozițiilor art. 190 din codul de procedură fiscală, toți contribuabilii vor achita în îngregime până la data 15 Februarie 1944 debitele din contribuțiile directe aferente trimestrului 4-lea Ianuarie—Aprilie 1944, beneficiu de o bonificație de 5 la sută. Se așteaptă atenția tuturor contribuabililor debitele din contribuții directe, și debitele din impozite și taxe de rată convenite statului, care nu vor achitate până la finele trimestrului cursul căruia au devenit exigibile suspoșta o majorare de 2 la sută pe fiecare trimestru de întârziere. Evident în interesul fiecăruia să-și îndeplinească cu punctualitate obligațiile fiscale pentru a putea beneficia de toate avantajele pe care ministerul le acordă contribuabililor.

× **TRANSPORTAREA VINULUI ÎN BASARABIA.** București, 10 S. P. P. transmite: Subsecretariatul de stat al Aprovizionării anunță că începând dela 15 Februarie, din Basarabia nu se mai poate transporta decât vinul de viță altoită și nedată este preda de producător. Comercianții nu pot transporta vin din Basarabia.

Corpul Portăreilor Tribunalului Timișoara
Torontal din Timișoara
Dosar Nr. 664/1943

PUBLICAȚIUNE DE VANZARE Nr. 2326 din 2 Februarie 1944

Se aduce la cunoștință publică că în titlului executor Nr. 181/1943 al Judecării I Urbană Timișoara și a încheierii 5167/1943 a Judecătoriei I Urbană Timișoara, în cauza execuțională a următorului Pirtea Vichentie repr. prin dr. Dimitrie Nistor avocat din Timișoara, în contra mărișilor Râmpu Ioan și Râmpu Vasile pentru suma de 200.000 lei capitală și cote legale dela data de 16 Dec. 1943, suma de 8226 lei spese deja stabilite, în de 17 Februarie 1944 ora 16 în Timișoara Str. Palanca Nr. 2, se va vinde prin licitație publică averea mobilă a susținatorilor debitor constând din: diferite obiecte pentru restaurant și bucătărie diferite toale, diferite obiecte pentru bodegă și ca 962 litri de vin vechi.

Licitația se va începe cu prețurile rite iar adăncarea se va face aceluiaș care va oferi prețul mai mare la a treia strigare.

Adjudicatorul va suporta taxele notariale pronormale cu prețul de cumpărare în Timișoara, la 2 Februarie 1944.

Portărel principal, Secretar
Indescifrabil 1533 Indescifrabil

AVIZ PENTRU EVREI

Se atrage atenția evreilor între 18—50 ani că, sunt obligați a depune declarații de impunere la taxele militare până în 31 Martie 1944, căci altcum se expun amenzi. Cel din detașamente exterioare vor primi formularele la fața locului.

Oficiul Județean Timiș-Torontal al Indescifrabil
Centralei Evreilor din România

ZILNIC DE TOATE SI PENTRU TOTI

— REDACTIONALE. Din cauza că dl. Traian Birăescu este bolnav „Calendarul” de la pagina II-a va apare după ce dsa se va însănătoși.

— IN ATENȚIUNEA CITITORILOR PAGINEI ECONOMICE A ZIARULUI NOSTRU. Ziarul „Dacia”, care apare în o regiune de mare importanță sub aspectul vieții economice, a înțeles să pună la dispoziția cititorilor săi, o pagină, în care să fie trezite toate datele și informațiile cu caracter economic. În urma experienței făcute, vom publica acest ghid prețios, săptămânal de trei ori: Marți, Joi și Sâmbăta. În aceste trei pagini, vor fi rezumate toate informațiile cu caracter urgent și important.

— DECORAREA UNOR REGIMENTE ROMANEȘTI CARE S'AU DISTINS ÎN LUPTE. București 10 (Rador) Printr-un decret regal apărut azi în Monitorul Oficial au fost decorate drapelul mai multor regimente românești care s'au distins prin curaj și spiritul de sacrificiu de care au dat dovadă ofițerii, subofițerii și trupa acestor unități.

— DONAȚIA COMITETULUI DE PATRONAJ. Comitetele Municipale de Patronaj a dăruit cantinei școlare de la liceul industrial de fete, din Timișoara, un porc în greutate de 150 kg.

— CURSURI ȚĂRĂNEȘTI. În conformitate cu ordinul Ministerului Sănătății, Serviciul sanitar Județean a fixat programul de activitate a cursurilor țărănești pentru femei. Aceste cursuri activează în colaborare cu „Astra Bănățeană”, secția Banat.

— NOUL PRORECTOR AL ACADEMIEI COMERCIALE DIN CAPITALĂ. D. Ștefan Stănescu profesor titular la Academia de înalte studii comerciale și industriale din București, se numește prorector al acestei Academii pe ziua de 8 Febr. 1944 și până la data de 23 Mai 1945, în conformitate cu dispozițiunile art. 138 din legea relativă la organizarea învățământului superior.

— UNDE AU AJUNS LUCRĂRILE PALATULUI DE AGRICULTURĂ. În decursul săptămânii s'a perfectat contractul pentru clădirea Palatului Agriculturii din Timișoara. Din partea Ministerului de Agricultură a fost delegat d. arh. șef Ion Bănică, iar din partea Municipiului Timișoara d. Ed. Stanzel, dela Serviciul tehnic. În schimbul terenului de 408 st. p. pe care se află actualul salal al Camerei de Agricultură evaluat la 11 milioane; s'a dat locul nou de 590 st. p. evaluat la 12 milioane lei. Clădirea au fost evaluate la 13 milioane lei, în schimbul cărora primăria Municipiului va da cărămida, piatră și nisip.

— TERMINAREA LUCRĂRILOR DE ÎNGLUIRE DIN COMUNA BELINȚ. Sindicatul Timiș-Bega a terminat lucrările de înguire pe malul stâng al canalului de alimentare din dreptul comunei Belinț. Pentru lucrări a fost cheltuită suma de lei 700.000 acordată din fondurile Ministerului Lucrărilor Publice.

— ȘEZĂTORI ȘI CONFERINȚE ÎN „MEHALA”. În executarea planului cultural, primăria municipiului Timișoara va organiza în fiecare Duminică în carterul Mehala, locuț în mare parte de gospodari și agricultori, șezători și conferințe.

— POSTA CLANDESTINĂ. Camera de Comerț și de Industrie din Timișoara, atrage atențiunea Onor. firmelor comerciale, industriale și financiare din Timișoara și jud. Timiș-Torontal, asupra dispozițiilor legii, cu privire la transmisiunile ocazionale și făcând percepere de taxe, de obiecte proprii, printr-o altă persoană, care sunt admise, însă nimeni nu poate întreprinde, executa sau utiliza un serviciu particular, organizat pentru colectarea, primirea, transportul sau distribuția acestor obiecte proprii sau aparținând altor persoane fără autorizarea administrației P. T. T. Având în vedere că abaterile și nerespectarea a acelor dispozițiuni atrag grave consecințe și sunt aspru sancționate, este în interesul firmelor chiar și atunci când doresc a-si expedia trimitere de serviciu prin curieri proprii, să ia imediat contact cu Oficiul P. T. T. pentru a solicita și primi dela Direcția Generală PTT autorizarea în acel scop.

— AMENAJAREA PORTULUI PERIAM. Sindicatul Hidraulic Torontal, a început construirea unor lucrări de apărare a țărmului Mureșului la Periam-post în valoare de 600.000 lei. Cu această lucrare se va înlătura un mare inconvenient.

— ÎNSCRIERI LA INSTITUTUL SURORILOR DE OCROTIRE „REGINA MARIA” Institutul surorilor de ocrotire „Regina Maria” anunță începerea înscrierilor pentru seria de primăvară. Se primesc candidatele bacalaureate ale liceului teoretic, sau diplomate ale școlii normale. Candidatele se vor adresa pentru înscriere la secretariatul Institutului din șos. Ștefan cel Mare 87 bis, București III.

— NOUI INSPECTORI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT. Ministerul Culturii Naționale a numit pe domnii C. Luchian și Gh. Tomulescu inspectori generali ai învățământului primar, la dispoziția ministerului.

— ÎNFIINȚARE DE POST. Prin decizia Secretariatului general al Cultelor s'a înființat pe data de 1 Februarie a. c. al doilea post de consilier referent pentru secțiile administrativ-bisericească și economică dela cancelaria Sf. Episcopii ort. române a Aradului

— NUMIRI DE SUPLINTORI. Ministerul Culturii Naționale a numit ca suplintori pe domnii: Teodorescu Constantin la catedra de fizico-chimice dela liceul de băieți din Arad; Sporea Constantin la catedra de germană dela liceul de băieți din Deva.

Organizarea de cursuri serale, pe lângă Școala Tehnică Industrială de băieți din localitate

Camera de Muncă, ca instituție profesională, cunoșcând multiplele lipsuri ale lucrătorilor calificați din industrie și meseriile din regiune și în dorința completării pregătirii acestora a luat frumoasa inițiativă de a organiza cursuri de perfecționare serale deocamdată pentru următoarele grupe:

I. — Strungari, raboteuri, frezori;
II. — Mecanici de mașini și turbine de aburi, mecanici de motoare cu explozie și mecanici de automobile.

Cursurile sunt gratuite, încep la 15 Februarie a. c. și durează până al sfârșitul lunii Aprilie ort.

FAPTE DIVERSE

inceput de incendiu

În ziua de 5 Februarie 1944, s'a declarat un început de incendiu la casa femeii Lufemia Ștef din comuna Beba Veche.

Focul s'a produs astfel: femeia Stoi, care face se rob în cameră, a scos la un moment dat cenușa din sobă, a pus-o într-un coș și apoi a svârțit-o la gunoi, după care a pus coșul în grajdul cu paie.

Cum însă pe fundul coșului mai rămăseră câteva bucăți de jăratec, acestea au ars mocnit, peste două ore izbucnând focul.

Din fericire incendiul a putut fi repede localizat nearzând decât câteva scânduri și grinzi. Pagubele sunt foarte mici.

Comercianți dati în judecată pentru sabotaj

Au fost dresate acte de trimitere în judecată împotriva următorilor comercianți: Vigerman Adolf, Stein Elisabeta.

— PUNERE ÎN RETRAGERE. Canonicele Vctor Deciu dela Sf. Episcopie unită a Lugojului se pune în retragere din oficiu pentru limită de vârstă pe data de 1 Aprilie 1944.

— DELEGARE. D. Puiu Pârveu, impiegat fără gradăție la penitenciarul Pitești, a fost delegat ca secretar contabil la penitenciarul din Lugoj, în locul dlui Berceanu Marin, detașat la penitenciarul din T. Severin.

— NUMIRE DE MEDICI. Domnii medici dr. Ion Perianu și dr. I. Mora, au fost delegați, primul cu conducerea sanitară a plasei Oravița, iar al doilea cu plasa Bozovici.

— INSPECȚII ADMINISTRATIVE. D. Insp. general administrativ dr. Gh. Ciuge va inspecta în cursul zilei de mâine instituțiunile administrative din Oravița.

— ULTIMUL TERMEN PENTRU LIPIREA GEAMURILOR CU HĂRTIE. Comandameișul apărării pasive din jud. Timiș-Torontal amintește pentru ultima dată că ultimul termen pentru lipirea tuturilor geamurilor cu hârtie a fost fixat la 15 Februarie.

— ÎN ATENȚIA ATELIERELOR COMUNALE. Atelierele și întreprinderile comunale au fost încunoscinate ca până la 20 Februarie a. c. cel mult să depună la Prefecțură produsele lor menite a fi expuse la expoziția care se va deschide la 1 Martie 1944.

Corpul profesoral, teoretic și practic va fi pus la dispoziție de Școala Tehnică Industrială de băieți din Timișoara.

Înscrierile candidaților pentru aceste cursuri precum și lămuriri mai ample, informații de tot felul, le dă Camera de Muncă din Timișoara până la 15 Februarie.

Nu ne mai amintim ca asemenea cursurile specializare și perfecționare să fi avut loc în ultimul deceniu în Timișoara și cu atât mai laudabilă ni se pare inițiativa Camerei de Muncă de a asista din punct de vedere spiritual, muncitorimea și meseriașii români din regiunea noastră.

Roth Petru și Urlescu Maria, toți din comuna Ghilad.

Aceștia au vândut în detalii kilogramul de petrol cu prețul de 22 lei, susținând că l-au cumpărat dela comercianța angrosistă, văduva Sera Iuliana, cu 17 lei kilogramul.

Dacă faptul este adevărat, urmează să se drezeze acte de trimitere în judecată și împotriva acesteia din urmă.

Încercare de sinucidere

Lucrătoare Freier Ecaterina, în etate de 30 de ani, cu domiciliul în strada C. Furumbescu 106, a încercat să se sinucidă, înghițând o mare cantitate de soluție de sodă caustică.

Sinucidășa a fost transportată cu ambulanta Sălvării la spitalul de stat, unde s'au dat primele îngrijiri. Starea ei inspiră serioase îngrijorări. Nu se cunosc până acum, motivele care au determinat-o să comită acest disperat gest.

GOSPODINELOR!

MATURI să nu cumpărați dela vânzătorii ambulanti, în majoritatea cazurilor de proveniență dubioasă, ci aprovizionați-vă dela firmele:

Szegedi Matei, fost „Marossy” IV, str. Brătianu 18, Inreg. Of. Com. Nr. 343/11401/1942

Galgon Iuliu, I. strada Eugen de Savoia 9, Inreg. Of. Com. Nr. 1139/1931

unde puteți obține măturile „Faur” de prima calitate, la preț de fabrică, și anume:

cu 2 cusături	Lei 79	reform	Lei 130
cu 3 cusături	Lei 103	mături pentru haine	Lei 50—61 și 73
cu 4 cusături	Lei 115	mături pentru covor	Lei 73 — 1406

— DONAȚIE Capelei ort. române din Mertișoara, nou înființată și s'au făcut de către dna Maria Wechend și Valeria Marcu, în stihar preoțesc în val. de 10 mii lei, iar credinciosul pravoslavnic Gorski Ioan a donat 500 lei.

— PSIHOTEHNICIENII NUMIȚI Ds. Jumanca Viorica a fost numită în postul de psihotehnician la oficiul de orientare profesională din Arad, iar d. Pop Ștefan la oficiul de orientare profesională din Timișoara.

— HOTĂRĂRILE CONSILIULUI EPARHIAL ORT. ROM. AL TIMIȘORII. În ședința Consiliului Eparhial ținută în secția unite s'a hotărât: a egea unui membru mirean în Congresul Național bisericesc mitropolitan în circumscripția Lipova, pe ziua de 20 Februarie ort., scrutinul se va face în ziua de 27 Februarie ort. În aceeași ședință s'au luat măsuri pentru completarea posturilor noi înființate de consilieri referenți la secția economică și secția bisericească.

— AGLOMERAREA CONTRIBUABILOR LA PERCEPȚIA MUNICIPALĂ. Taxele comunale pe anul 1943—44 trebuie să fie achitate în întregime până la 10 Martie când se încheie exercițiul. În acest scop Primăria a luat măsuri energice. Efectele se văd, Miercuri 9 Februarie, Percepția Municipală a încasat contribuția a 1200 persoane. Este firesc că în aceste condițiuni imbulzeala este mare la ghișee. Publicul este rugat să nu se alarmeze nici din cauza somațiilor energice primite și nici de dificultatea achitării taxelor. Acestea sunt fenomene trecătoare pricinuite de neachitarea la timp a impozitelor comunale.

— PROBLEMA MERELOR. În urma speculei cu merele, Primăria a fixat prețul acestor fructe prin mercurial la 180 lei kilogramul (8—10 mere la kg.). Din păcate pița a reacționat la această măsură nefavorabil, merele dispărând din comerț. Un negustor de fructe s'a prezentat Joi la Primărie arătând că a adus din jud. Hunedoara un vagon de mere deosebit de frumoase (4—5 la kg.), cari costă aduse la Timișoara Lei 220 de kg. Comerciantul a cerut Primăriei să permită vânzarea acestor fructe cu Lei 250. Cererea a fost pusă în studiu, urmând să se ia o hotărâre cât mai rapidă.

— ÎN ATENȚIA OFICIULUI CENTRAL P.T.T. În repetațe rânduri la oficiul P. T. T. din gara Domnița Elena nu se găsește timbrele necesare pentru francarea scrisorilor recomandate sau expres. — Suntem rugați să sesizem organele în drept pentru ca să se remedieze acest rău.

— CURSURI ȚĂRĂNEȘTI. Biroul cultural al județului Timiș-Torontal a întocmit o dare de seamă asupra cursurilor țărănești din jud. Timiș-Torontal constatând buna lor funcționare.

— NOUI UTILIZABI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL. În Monitorul Oficial nr. 52 din 8 Febr. 1944 au apărut decretul prin care se fac noi utilizări în învățământul profesional.

— ÎN ATENȚIA FIRMELOR. Oficiul registrului comerțului de pe lângă Camera de Comerț și de industrie din Timișoara, invită toate firmele înmatriculate la Oficiul Registrului Comerțului fie societăți anonime sau societăți de persoane, fie firme individuale al căror proprietar individual, acționari sau asociați sunt refugiați sau absolvenți ai școlilor comerciale sau academiilor comerciale, să înainteze la acest Oficiu cel mai târziu până la 15 Februarie 1944, un tablou din care să rezulte: denumirea firmei, mediul, Nrul de înmatriculare, felul firmei, obiectul comerțului, numele și pronumele celui ce beneficiază de scutire, de impozite, anul obținerii scutirii, localitatea de unde s'a refugiat, studiile de bază, modul cum își desfășoară activitatea și își îndeplinește obligațiunile, este mobilizat sau concentrat, are asociați sau salariați evrei, activează efectiv în continuu sau numai ocazional, are magazin sau depozit sau numai birou, orice alte informațiuni ce credem a da pentru o mai bună clarificare a situației. (Jrn. 2603/944).

ARADUL CULTURAL

ARADUL FRUMUȘIȚILE SALE. IMPREJURIMILE LUI ȘI AȘEZĂRILE ROMÂNEȘTI DELA GRANIȚA DE VEST A ȚĂRII

Cine n'a cunoscut dealungul și dealul județului Arad, nu poate cunoaște niciodată frumusețile și naturale și niciodată nu-i va putea aprecia la justa valoare muntele sale tinuțuri, care pot fi văzute de oricine și în toate împrejurările. Dacă orașul Arad, propriu-zis, se află la una dintre cele mai înfrățite coșuri ale Mureșului, acolo unde câmpia se întinde și oferă ochilor în orizont larg și fără niciun obstacol, frumos și acesta în felul său, nu acelaș lucru se poate spune despre tinuțurile județului nostru de la răsărit și nord, care prezintă priveliști dintre cele mai agreabile și desfătă ochiul și sufletul, vara și iarna și în toate împrejurările. Dar pentru a aprecia aceste frumuseți se impune să cunoști întâi toate împrejurările Aradului și locurile cele mai îmbietoare în frumuseți naturale, care pot fi valiza cu multe alte tinuțuri din stăruință căutate atât de mult de pasionații excursioniști. Căci încă nu s'a făcut încă noi este doar lipsa de bună organizare, și poate interesul minim față de frumusețile naturale ale tinuțurilor noastre, care, să fim sinceri și să reținem, sunt dacă nu mai atrăgătoare, în orice caz egale cu cele din străinătate. Făcând ca tramvaiul electric din Arad să treacă prin podgorie locală, nu vom putea trece nepăsători față de tinuțurile din această regiune, care sunt bine organizate și sunt așezăminte românești demne de remarcat. Înălțim dealungul dealurilor de la răsărit, pline de plantație de vii și pomi fructiferi, coșurile românești cu care ne putem mândri și care pot fi din multe puncte de vedere socotite drept așezăminte model din partea locului. Chiar dacă populația de aici nu este dintre cele mai înflorite, ea totuși se menține la un nivel civilizată foarte ridicat. Plugarii noștri și familiile lor poartă cu mândrie costumele românești și nimeni altă nu știu să calce mai mândru, ca bănoara închinată, ori populația din vecinătatea lor, care au costume românești vesite și care au tradiții pe aceste locuri, ce nu vor putea fi negate nici de cei mai aprigi dușmani ai neamului nostru. Dar tot așa sunt și cei dela Covăsinț, cum sunt și șirienii, oameni mândri, cumpătați și harnici ca niște albine. La fel sunt și rădăniții, ca și lipovenii, cum mai sunt și minșenii și cuvinenii. Dar adevărata frumusețe a județului nostru, bine înțeles cea adevărată naturală începe abia de acolo, dela Radna și Lipova în sus, pe valea Mureșului, care oferă ochiului căuțător de adevărate frumuseți naturale tot ce îl desfătă, tot ce îi poate da mulțumire și odihnă, liniște și inspirație. Să nu ne desconsolidăm ecace avem noi mai frumos și mai bun de admirat. Să nu se creadă că numai la sireni găsim lucruri demne de văzut. Nu. Este o concepție foarte greșită, dacă nu chiar periculoasă. Incercați și colindați puțin județul Arad. Luați-i părțile cele mai atrăgătoare în cercetare, căuțări și vedeți ce comori de frumusețe prezintă anumite părți din județul nostru, care „snobilor” nu li sunt plăcute, căci nu le cunosc, dar fiindcă nici nu și-au luat osteneala să le cunoască. Cine căuță o mai mare frumusețe cum este de pildă Valea Dezei, cu Moncasa, ori Valea Mureșului care te răpește, te cheamă și te inspiră, dându-ți viață și încredere, căci aici pe lângă minunate poziții naturale îți găsești și pe frații tăi așezați de mii de ani, cu necazurile lor, cu bucuriile lor, dar și cu conștiința lor curată, demnă că sunt români și că al lor este acest pământ de care sunt legați și care i-a ocrotit împotriva tu-

torilor năvălitorilor. Munții le-au oferit adăpost, le nevoie, și tot aceștia cu frumusețe lor și cu agne lor puternice îi călăuzesc și astăzi spre a-și continua viața, aspra, pînă de neprevăzut, dar tot așa de demna de prai pentru dreptatea românească, care va veni și care se impune tot mai mult. E frumos județul Arad, cu văile sale, cu munții săi, cu populația lui și cu toate obiceiurile de aci. Dar niciodată ochiul ignorant nu le va putea descoperi aceste locuri și frumuseți, dacă nu le va căuța cu adevărat. Cel legat de gheață și de legea pământului este singur chemat să judece și să aprecieze. Cu toate acestea, dacă din punct de vedere turistic nu s'a făcut prea mult, deși mulțumirea există din partea noastră, totuși Aradul și împrejurimile sale, sunt demne de cunoscut, demne de admirat și demne de luat din ele învățătură și putere de muncă, pe care și le oferă din belșug natura de aci. Ce este adevărat, la vest de Arad, de frumoasa citadelă românească dela aceeași graniță, avem și că-

teva așezăminte dintre cele mai frumoase și mai puternice privite din punct de vedere economic și național. Șelintul, Nădlacul, Turnul, Pecica, Semlacul, etc. sunt tot atâtea așezări românești cu grei de concurat, comune ce se află în cel mai roditor pământ al țării, unde se poate spune că se găsește cu adevărat grănarul țării noastre. Aradul mai e frumos și pentru că este al nostru, pentru că e cu adevărat românește și fiindcă el oferă cu adevărat regiuni care merită să fie văzute și admirate. Multe învățăminte va putea culege orice român, care va cerceța cu amănunțime regiunea noastră care este una dintre cele mai românești din întreaga țară. Oameni buni, moravuri frumoase și inimi calde vor primi pe oricine care va veni cu gând bun și cu suflet nobil de a afla care este situația românilor din partea locului. Iată pentru ce se impune ca să cunoaștem bogățiile noastre de tot felul. Și Aradul le are, și așa nu este nicio exagerare.

I. D. Dabiciu

Procesul fostului director al Căminului de Ucenici din Arad, din nou amânat

Marti urma să se pronunțe Curtea de Apel din localitate, dacă intră în funcțiune raportul lui Alexandru Șerban, fostul director al căminului de ucenici din localitate, — proces despre care am scris în corespondențele noastre trecute — sau dacă va amâna procesul pentru complectarea probelor. Curtea de Apel a decis pentru ultima ipoteză și în consecință a fixat termen pentru 11 Martie, dată pentru care vor trebui complectate câteva probe și aduse câteva dosare spre a se vedea dacă din sumele ce se impută lui Ale-

xandru Șerban nu s'a încasat, prin ordonanțe din partea ministerului, vreuna din facturile înaintate de el, fapt ce ar scădea cuantumul pagubelor cauzate statului. Deasemenea, pentru aceeași dată va trebui compăceată și expertiza directorului general Constanținescu, care a efectuat ancheta.

Concomitent cu această hojărare, Curtea de Apel a respins și cererea de punere în libertate, făcută de Alexandru Șerban. Acesta, de altfel s'a îmbolnăvit în închisoare, medicul ordonându-i să stea timp de o săptămână în pat.

Inaugurarea noilor instalații ale Tipografiei Diecezane din Arad

Marti dimineața s'a făcut, de către P. S. Sa Episcopul dr. Andrei Magieru al Aradului, sunțirea mașinilor de cules și a mașinei rotative de tipărit, cu care a fost înzestrată vechea tipografie arădană, Tipografia Diecezană, proprietatea Episcopiei. La sfârșitul serviciului religios, P. S. Sa a rostit o emoționantă cuvântare, spunând că i-a fost drag P. S. Sale ca în a 65-a an de la înființarea — de către Mitropolitul Ioan Meșianu, pe atunci Episcop al Aradului — Tipografiei Diecezane, aceasta să fie înzestrată cu mașini de cules și rotativă, deci modernizată. A explicat apoi necesitatea sfîrșirii mașinilor, a căror suflet este în muncitorul priceput care le conduce. În partea finală a cuvântării, P. S. Sa s'a adresat personalului de conducere, personalul tehnic și redactorilor ziarului „Tribuna Română” mulțumindu-le pentru activitatea de până aci și urându-le o și mai bogată activitate de aci înainte.

În numele tuturor a răspuns părintele Emil Căpitan, directorul Tipografiei Diecezane.

La solemnitate au participat mai multe personalități din cadrele Consistoriului, cum și întreg personalul administrativ și tehnic al tipografiei, cum și personalul redacțional și administrativ al ziarului „Tribuna Română”.

Anunțând acest eveniment, trebuie să adăugăm, ca prin modernizarea Tipografiei Diecezane, Aradul a fost înzestrat cu una din cele mai mari întreprinderi grafice din Ardeal. Și până acum, capacitatea de producție — aflată din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ — a Tipografiei Diecezane a fost

foarte mare. De aci înainte însă — înzestrată cu trei mașini de cules și cu o rotativă de 16 pagini — puterea de producție a Tipografiei Diecezane din Arad a devenit incomparabil mai mare. În felul acesta, rolul jucat de această instituție — într'adevăr mai mult instituție decât întreprindere — în răspândirea scriosului românesc, a devenit covârșitor. Nu cunoaștem proiectele de viitor ale conducătorilor Tipografiei Diecezane — în ultima analiză a Episcopiei — însă bănuim că vastul teren de activitate ce se deschide acum în fața Tipografiei Diecezane, nu va fi lăsat nelucrat. Și noi îi dorim o activitate mai rodnică și mai bogată decât aceea avută sub conducerea regretatului Cornel Lazăr, când Diecezana a cunoscut o epocă de aur...

100 oi otrăvite în comuna Luntreni-Arad

Postul de jandarmi din comuna Luntreni a raportat Parchetului un caz interesant, care iese din comun. Iată despre ce este vorba:

Ca în fiecare an, pe câmpia din apusul județului, vin să ierneze numeroase turme de oi din comunele din munți, ca Poiana Sibiului, Gînta etc. Anul acesta, în hoțarul comunei Luntreni au venit să ierneze turmele de oi ale ciobanilor Pavel Dobrotă și Nicolai Bandi din Poiana Sibiului. Iernașul a decurs normal până acum câteva zile, când Francisc Orban — unșur după nume — paznic de câmp, din motive ce urmează să se

Informațiuni

ADMINISTRAȚIA ziarului „DACIA” pentru Arad, roagă pe domni abonati din Arad și provincie cari nu primesc zilnic ziarul, să comunice arginți în scris sau telefonic ADMINISTRATIEI ziarului „DACIA” Arad, Strada Mărășești Nr. 1, Telefon: 11-28.

C DONATOARE MOBILĂ. Văd lui Nicolae Gligorescu a donat la 5 Octombrie 1938, un imobil văduvei lui Francisc Babita, cu condiția ca s'o întrețină până la moarte. În Iulie 1942, văd lui Nicolae Gligorescu a donat acelaș imobil altora. Din cauza acestei mobilități a văduvei, chestiunea a ajuns în fața tribunalului, care a condamnat pe văduva lui Nicolae Gligorescu la 10.000 lei amendă. Cât privește pretențiunile de ordin civil a reclamantei a fost admisă la proces civil.

— LOVIT DE CAL. Ioan Hui, de 59 ani, servitor în comuna Sâmbăteni, în grăd zilele trecute în grajd, a fost lovit de un cal. În stare de nesimțire a fost transportat la spitalul Central din localitate. Starea sa e gravă.

— ACCIDENT. Zilele trecute, Petru Răja, de 20 ani, din Ciurmeșiu, în timp ce se găsea în gară, a fost lovit de niște vagoane manevrate de o locomotivă, pe care numitul nu le-a văzut. În urma loviturii s'a ales cu fractura picioarelor și a mâinii drepte. A fost internat în spital. S'a instituit o anchetă pentru stabilirea răspunderilor.

— UN HOȚ RECALCITRANT. Înainte cu aproape doi ani, Dumitru Buda de 27 ani, din comuna Cherechiu, a intrat în locuința femeii Ana Comășan de unde a furat 7700 lei. Păgubașul a reclamat cazul jandarmilor, care au început imediat cercetările. Aceste au dus la concluzia că autorul furtului e Dumitru Buda. Acesta când a auzit că e bănuț de furt, s'a dus la Ana Comășan și a tras câteva palme. Trimis în judecă, Dumitru Buda a fost condamnat de tribunalul Arad, la o lună închisoare corecțională. Făcând apel împotriva sentinței, Curtea l-a respins ca nefondat.

— HOȚ DE RACHIU. În iarna anului 1942, autori necunoscuți au pătruns în via lui Alexandru Cristea din Mîrșeu de sus, de unde au furat două butoaie de rachiu, cu o capacitate totală de aproximativ 46 litri. Cazul fiind reclamat jandarmilor, aceștia, în urma cercetărilor au stabilit că autorul furtului este Gheorghe Brațiu, de 57 ani de aceeaș comună. La prima audiere numitul a negat, însă ulterior a recunoscut că el este autorul furtului. Trimis în închisoare corecțională și 2500 lei despagubiri. Apelul făcut împotriva sentinței a fost respins.

stabilească de aci înainte, a aruncat pe câmp o oarecare cantitate de porumb otrăvit. Oile, în drumul lor zilnic pentru hrană, au dat și de porumbul otrăvit — aruncat de Francisc Orban — pe care l-au mâncat. În urma consumării porumbului otrăvit, 60 de oi au murit iar altele 40 sunt în stare extrem de gravă.

Parchetul a dispus deschiderea acțiunii publice împotriva paznicului de câmp Francisc Orban.

Pagubele suferite de cei doi ciobani se urcă la 600.000 lei.

SOCIAL - ECONOMIC

ANUNȚURI PUBLICITATE

Se caută aparare in fiecare zi. Anunțuri primesc la Administrația ziarului in Str. Mărășești Nr. 1. Telefon Nr. 11-28.

Se caută cauță post de incredere merge in provincie Adresa la Redacția ziarului „Dacia”, Arad

Vânzare covoare smirna veritabil mărirea 3x4 mtr. Adresa: Agentura Gh. Coman Str. Eminescu 17.

Se caută casă mică două camere, bucatărie, baie, — liberă la vânzare Oferte la Administrația ziarului sub „Labor”.

Locuința locuitorilor goale și camerilor mobilate. Agentura „Coman” Strada Eminescu 17. Etaj I. Preg. la Cam. de Com. sub Nr. F. 11334/943.

Agentura Generală de vânzare și cumpărare imobilelor. COMAN GHEORGHE Arad, Str. M. Eminescu Nr. 17 etaj I. Telefon. 26-97. Inreg. la Cam. de Com. și Registrarie sub Nr. F. 11334/1943

Casă de vânzare: Casă particulară mobilată cu cameră de baie și grădiniță lângă Str. Gh. Bălăceanu, 2 milioane — Villă mobilată cu două apartamente, grădiniță și curte în centru 6 milioane — Casă mică cu grădiniță 285 m. p. lângă Strada Sava Bala 500 mii lei. — Casă particulară mobilată din 2 camere și dependințe cu grădiniță 150 m. p. 1 milion. — Grădiniță cu pomi fructiferi 135 m. p. lângă Mică-nouă 150000 lei. — Căutăm pentru vânzare pământ arab! 10—12 jugh. in județul Arad.

Vânzare un pian mare engleză placă metal, stare foarte bună. Vizibil 8—12, fiecare zi. Alexandru, etaj II, Reg. Maria 19.

Solvent Liceu Comercial nemobilizabil aut serviciu întreprindere comercială. Adresa: D. Gherase Se Normală Arad.

Se caută loc de casa, in cartierul Vilelor. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28

Se caută loc de casă, in cartierul Grădite. Adresa la Redacția Ziarului „Dacia”, Str. Mărășești Nr. 1. Telefon: 11-28.

Se caută cameră mobilată cu intrare separată, acces la baie. Adresa la ziar.

Se caută bucătărească perfectă la couă personală. Adresa la ziar.

Fabrica chimică modernă cu instalațiuni, cazan stabil, clădir cameră cu mașinările cae mai moderne i ca: de fabrică, birou, aprovizionată cu culori pentru fabricarea diferitor articole chimice, din motiv familia: urgent de vânzare lei 2.000.000. In cartierul vilelor casă cu 6 camere și cu tot confortul 6.500.000 lei. Casă cu 1x3 camere, tot confortul și 1x1 in centru cu 3.500.000 lei. Mică-nouă casă particulară nouă cu 3 camere, cu tot confortul 1.200.000 lei. Casă particulară cu 2 camere și grădiniță mare, casă nouă in Pârnea 1.300.000 lei. Agentură vād. Iul. Albert Haasz, str. I. Petru No. 3. Tel. 22-24 Inreg. Cam. Com. 3037/1942.

Restaurantul „Dacia” caută bucătărească, ajutor bucătar, doi ucenici de bucătari și doi camenji de serviciu.

Profesoară franceză, germană, italiană-română caută urgent modestă cameră, predă lecții și conversație dispusă să plătească și chirie. Str. Teodor Serb No. 10 Intre orele 3—5 d. a.

Evenut lucrări de Adăposturi văruiul podurilor. Str. Cetății No. 9, ap. 3.

Dulap combinat de nuc puțin folosit patru camere moderne capitulate de vânzare. tura 9.

Se caută în schimbate cu mobilă veche, haine sau costume bărbătești Str. Sarmisegethe. Dorzitor furnizat cu nuc in bună stare de vânzare Piața Lupței nr. 17, ap. 7.

FAPTE DIVERSE

ABUZ DE INCREDERE. In August 1942 Ioan Adam a incredințat pe Pavel Popa, ca să-i păzească lemnele din gara Târnova. Pavel Popa a vândut câteva cărți din lemnele ce-i fuseseră date in pază iar banii si i-a însușit. Trimis in judecată, a fost condamnat la trei luni închisoare corecțională și obligat să plătească reclamantului 4000 lei cheltueli.

ABUZ DE INCREDERE.

Încă în luna trecută, s'a întâmplat că Vasile Marinca funcționar la CFR a făcut un denunț penal împotriva precuștului Ninea Bartolovici, procurist la firma Teodor Ardeleanu din localitate, pentru abuz de încredere și anume, după cum arată denunțul reclamantului a dat la nănaș lui Nica Bartolovici suma de 500.000 lei cu scopul ca acesta să procure marfă pe seama fabricii Polycron din Arad și să deindată ce marfa va fi livrată să i se restituie banii avansați in acest scop. Într'adevăr marfa a fost livrată pe seama fabricii din chestiune dar costul a fost încasat de firma Ardeleanu, fără ca cei 500.000 lei, să fie restituiți numitului Vasile Marinca. Parchetul a trimis dosarul poliției ca cercetările în cauză să fie cuprinse spre a se afla care este în fond starea de fapt și cine răspunde pentru inducerea în eroare a lui Vasile Marinca.

CINEMA CORSO

Telefon: 22-64

Garanția filmului de succes

Intr'un hotel, o tânără este rugată de necunoscuta de alături, la miezul nopții, să adăpostească un domn in pijama, care nu trebuie să fie găsit in camera ei.

Aventură, comic, veselie, situații penibile, toate duc la două căsătorii ferice.

Nebuniile unei nopți

cu THEO LINGEN, MARTE HARSEL GUSTAV FRÖHLICH
JURNAL, Repr. la 5, 5, 7, 9 fix

INCUPLATUL ALEXANDRU SERBAN S'A IMBOLNAVIT IN PENITENCIAR.

In câteva numere consecutive ne-am ocupat de procesul fostului director al Căminului de Ucenici din localitate, Alexandru Serban, care a ajuns spre desbateri la Curtea de Apel din orașul nostru, învinovățit se pune că n'a putut să dea seamă despre suma de opt milioane lei, pe care se afirmă că ar fi întrebuințat-o pentru interese personale. Au fost audiați mai mulți martori. Din ultimile desbateri s'a mai constatat că n'au fost examinate în deajure toate actele, ca chitanțe și conturi și că prin urmare se cere și verificarea acestora, spre a se putea face lumina in cauză. Curtea de Apel din localitate urmează să decida intrucât este nevoie ca desbaterile să mai continue, ori să fie sistate.

Inculpatul între timp s'a îmbolnăvit de pneumonie și acum se află in tratamentul medicului legist, care a ordonat liniște completă suferindului. Dealtfel s'a mai constatat că inculpatul a mai suferit de asemenea boală, care acum s'a reințit.

BILJAR CONDAMNAT. Dumitra Guga, birjar din localitate a fost trimis in judecata instanței speciale pentru combaterea speculei, pentru că a cerut, unui client, 200 lei pentru o cursă de o oră in loc de 140 lei cât era tarifar. A fost condamnat la 6 luni internare in lagăr cu suspendare.

Cinema URANIA

Telefon: 12-32

Cinema de premieră — Ton și proiect ireproșabilă

AZI!

Celebrul comic francez Fernand Barnabe

in

Regele râsului

Superba comedie muzicală.
Repr. 3, 5, 7, 9 fix.

CALEIDOSCOP

FAARMACII DE SERVICIU

11 FEBRUARIE 1944

Lager, Bul. Reg. Maria 25, Tel.: 15-10.
Berger, Calea Șaguna,
Mumulanu, Calea Aurel Vlaicu 60. Serviciul permanent.

CINEMATOGRAFE

11 FEBRUARIE 1944

FORUM: Venera carbă.
CORSO: Nebuniile unei nopți
URANIA: Regele râsului.
ROXAL: Nufăr in mocirlă.
ARO: Manevrela dragostei.

Spectacole

Sâmbătă 19 Februarie va avea loc Concertul de vioară dat de profesorul Ionel Geanta cu concursul la pian al dlui Miron Șoarec. Succesele obținute de tânărul violonist român la ultimele concerte din Capișă, ne îndrituiesc să credem, că și in Arad concertul se va bucura de un interes deosebit. Programul se compune din compoziții de: Leclair, Boccherini, Schubert, Tartini, Joaqui Nin, Wienawski, Giardini, Paganini (La șireghe. Concertul va avea loc la Palatul Cultural.

„FEMEI... FEMEI... FEMEI”, este tipul super-revistei de Nic. Constantinescu, Ion Vasilescu și Mișu Constantinescu, cu care a doua echipă a Teatrului GIOCONDA, a pornit in turneu și care poposește in Arad in ziua de Duminecă 20 Febr., pentru 2 reprezentații. Distribuția revistei cuprinde pe: Iuliu Nicolau, Virginia Popescu (pentru prima oară in turneu), Marga Constantinescu, Cora Enescu, Valerica Cevie, Jeana Doljan, Didona Radulescu, Tordanescu-Bruno, Romeo Lazarescu, Nuțu Sima, Paula Georgescu, etc. Jazi simfonice G. Ipsilante cu Sile Niuceu, coreografia S. Siomin, decoruri Al. Caramanlagu.
Bilete la agentia Dies, telef. 22-55.

Cinema „FORUM” Arad

Telefon 20-10

Reprezentații 3, 5, 7, 9 fix

AZI!

O capodoperă care va rămâne veșnic înțipărită in memoria tuturor!
Rebușii și telele din timp!

Cinema ROYAL

Telefon: 10-33

STRADA ALECSANDRI 2

Difuzarea sonoră excelentă. Sala bine încălzită.

AZI PREMIERA!

Filmul marilor ticăloși

Nufăr în mocirlă

cu așii ecranului italian
AMEDEO NAZZARI, LUISA FERRIDA
și OSVALDO VALENTI
Repr. la orele 3, 5, 7 și 9 fix.

SZABADY ADALBERT

Incadrator de ramă

Arad, Strada Mărășești Nr. 4

Căutăm reprezentanți
comerciali pt. orașele
principale din Ardeal
și Banat

AGENTURA Gh. COMAN

Arad, Str. Eminescu 17. Tel. 26-97.

ULTIMA ORĂ

Evacuarea Nicopolului a redat trupelor germane o situație mai sigură

In Italia situația s'a întors pe partea germanilor

Situația fronturilor

De la cartierul general al Führerului, înaltul comandament al forțelor armate germane comunică:

Trupele germane pătrunse de un spirit de luptă exemplar au respins, în grele lupte de apărare, la Nicopol, la Cercasi, la est de Saskoff, la sud de Berezina, la sud și vest de lacul Ilmen cum și în spațiul dela Luga, puternice atacuri bolșevice și încercările de străpungere, curățind sau zăvorind pătrunderile locale. Capul de pod dela Nicopol a fost evacuat de trupele germane, după distrugerea totală a tuturor instalațiilor militare și de importanță militară. La est de Saskoff au fost nimicite, în grele lupte de apărare și prin contra-atacuri, 58 tancuri inamice. La sud de Berezina, unde bolșevicii au atacat cu formațiuni de deșimți, au fost nimicite alte 15 care de luptă.

În spațiul de luptă dela Vitebsk, bolșevicii după pierderile grele suferite în zilele precedente, s'au limitat la atacuri mai slabe, care au fost respinse sau zdrobite de focul concentric al armelor germane.

La capul de debarcare dela Nettuno, pozițiile germane au fost împinse înainte cu mai mulți kilometri, în ciuda rezistenței crâncene a britanicilor. Cu această ocazie, au fost captați 700 prizonieri englezi. Puternice contra-atacuri, sprijinite de tancuri și artileria vaselor de război, au fost respinse. Luptele sunt încă în curs.

Se încearcă o nouă tactică a debarcării

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Ziarul suedez „Svenska Dagbladet” afirmă că un critic militar Londonez a declarat că în urma experienței făcute în ultima debarcare din Italia, trebuie să se schimbe înțelegerea tactică a debarcării.

Cu acest prilej s'a constatat că oricât de puternic ar fi bombardamentul el nu poate opri concentrarea, la locul de debarcare, a forțelor de apărare.

Orașul Frankfurt am Main a fost bombardat

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Din cercurile militare germane se află că în ziua de 8 Februarie aviația americană a profitat de vremea rea și a atacat cu bombe explosive și incendiare, cartierele de locuințe ale orașului Frankfurt am Main.

În ciuda vremii rele, antiaeriana germană a distrus cel puțin 25 de bombardiere cu patru motoare.

Trupele ungare nu luptă pe front

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Din Budapesta se anunță că cercurile militare ungare desminteșcă că mai multe divizii ungare ar fi fost nimicite în ultimele zile. Aceste divizii nu puteau fi nimicite, pentru că trupele ungare de

Cântăreața Lina Cavalerini ucisă de o bombă

BUCUREȘTI, 10 S. P. P. transmite: Din Florența se anunță că în timpul unui bombardament aerian, cunoscută cântăreața Lina Cavalerini a fost omorâtă de o bombă a căzut pe vila în care se afla Lina Cavalerini, ex-avocatul Paolini și cu un om de serviciu.

pe teatrul de război din răsărit nu luptă pe front, ei servesc numai ca trupe de ocupație și ca pază pe lângă căile ferate. Este adevărat că în ultimele zile tru-

Operațiunile sovieticilor în regiunea Nevel au rămas fără efect

BERLIN, 10 (Rador) — Se dau următoarele amănunte asupra situației de pe frontul de răsărit.

Pentru sprijinirea ofensivelor din lacul Ilmen și golful Finic, bolșevicii au început din nou încercarea lor de străpungere făcând de un an întreg în regiunea Nevel, și de data aceasta operațiunea inamicului a rămas fără rezultat.

În sectorul central lupta pentru Vitebsk s'a încadrat în ciocniri locale. În acest sector a început să ningă ușor.

Încercările de străpungere făcute de sovieticii la Sud de Berezina s'au terminat cu un nou succes defensiv german.

În sectorul sudic luptele continuă prin noroaii căci deși temperatura a început să scadă totuși se înregistrează câteva

Prin evacuarea Nicopolului s'a

Berlin, 10. (Prin telefon). — Situația de pe frontul din răsărit stă într-o măsură crescândă sub semnul unei oarecare consolidări. Contramăsurile germane petrecute evenimentele militare din toate sectoarele frontului. Nici chiar evacuarea Nicopolului și cedarea capului de pod de acolo nu exprimă imaginea generală, căci prin această mișcare a putut fi rectificată o oarecare situație amenințătoare. Pentru ilustrarea situației de acolo în cercurile militare se accentuează în mod deosebit că evacuarea s'a desfășurat fără presiunea inamicului și a putut fi prase noi poziții imediat la

Rușii au fost siliți să atace cu forțe mai slabe

În vârful sudic al lacului din regiunea Polonoje și Dubno rușii au fost siliți deosebit să atace numai cu forțe mai slabe. Acest fapt poate fi datorat în primul rând spațiului de luptă prea înaintat spre vest, deoarece operațiunile germane din flancul de sud al acestui lac în regiunea dintre Șascov și Pogrebisee au o puternică influență asupra deciziunilor bolșevice și comandamentul sovietic a fost silit să se aplece în primul rând împotriva acestei presiuni. Din această cauză în acest spațiu de flanc sudic s'au dat lupte grele cu prilejul cărora armata roșie a suferit lupte grele fără a obține succese strategice.

În sectorul central situația e neschimbată

În sectorul central al frontului între Pripet și Berezina și la Vitebsk situa-

Situația dela Nettuno s'a întors de partea germanilor

Berna, 10. — Ziarul Bazeler Nachrichten scrie că situația din sectorul Nettuno s'a întors complet în favoarea germanilor. Germanii au smuls inițiativa din mâinile inamicului și presează ca-

pele ungare care păzesc niște fortărețe, au venit în contact cu cavaleria rusească însă n'au avut pierderi demne de menționat.

grade peste zero. După îndeplinirea misiunii sale garnizoana dela Nicopol a părăsit ruinele fumegânde ale orașului și a ocupat poziții situațe mai la vest, după ce a distrus lucrări de mare folos pentru soviete. Evacuarea a avut loc la 8 Februarie seara cât de meodice a decurs, evacuarea se poate vedea din faptul că diviziile germane au luat cu ele toate armele grele, toate materialele și toți răniții, ținând seama de toate atacurile bolșevice. În reg. Crivoi Rog și la Vest de Cercassi a fost date violente lupte locale, pe când pe fronturile din Crimeea nu s'au înregistrat evenimente importante.

Ploaia și lapovița puternică împiedecă aviația să participe la lupte.

rectificat o situație amenințată

vest de oraș unde pentru moment se desfășoară luptele.

În cadrul frontului de sud rușii, în urma contraefectului german au fost nevoiți să se marginească la continuarea presiunii forțate împotriva pozițiilor germane din colul Niprului, nord est și nord vest de Krivoirog. Chiar în spațiul de luptă dela vest de Cercassi, unde rușii au urmărit cu toată pușerea un succes nimicitor, sunt siliți drept rezultat al pierderilor anterioare să se limiteze la operații locale cari în cursul ultimelor 24 ore nu au pricinuit o categorică modificare a situației strategice.

ția este neschimbat caracterizată de succesul defenziv dominant al trupelor germane. La Vitebsk rușii din motive de epuizare a forțelor nu au dat decât atacuri mai slabe cari au fost zdrobite. Se pare că bolșevicii sunt siliți să-și compecteze și să-și regrupeze forțele unităților epuizate în luptă.

Sectorul de nord între Nevel și Staraja Rusja, între lacul Ilmen și golful Finic stă sub semnul unei consolidări avansate. Rușii nu au putut să continue înaintarea lor nici în direcția Luga și nici în direcția Narva.

Situația de pe frontul italian este caracterizată de marele succes german dela Aprilia, care în urma unui atac concentric din vest, nord și nord est a putut fi recucerită de trupele germane. Se are toată încrederea că aceste operații nu sunt evenimente izolate.

pul de pod pe o suprafață tot mai strâmtă. Aliații au suferit în ultimele zile pierderi extrem de grele.

„Tribune de Geneve” dă dreptate zăristului american care deja înainte cu

opt zile a susținut că aliații au rata Nettuno prilejul favorabil. Trupele germane au trecut la contraatac, fiind sprijinite de artileria instalată pe culmea muntelui Albano și au muls din mâinile englezilor și americanilor toate aviațiile.

CAPUL DE POD DELA NETTUNO BOMBARDAT DE 120 AVIOANE STUKA

Lissabona, 10. — La cartierul generalului Alexander se recunoaște că cel puțin 120 de avioane „Stuka” atacat capul de pod dela Nettuno aruncând bombe asupra vaselor din port și instalațiilor portuare și asupra depozitelor. Deasemenea și artileria germană cu tragere lungă ține sub foc permanent portul.

REZISTENȚA GERMANĂ A ÎNCEPUT SĂ CREASCĂ

Londra, 10. — Cu privire la operațiunile anglo-americane din Italia sud, ziarul „Tribune” scrie următoarele: Prin sistemul nostru de luptă în Italia de sud ne-am împotmolit. Noi putem retrage mai mult decât să înțâm. Rezistența germană a început să crească.

MARE DUEL DE ARTILERIE

Berlin, 10. — Maresalul Kesselring exploata învătămintele culesse cu artileria navală dela Salerno. În sectorul Nettuno au fost puse în bătălie bare de coastă grele, cari s'au angajat în duel cu artileria navală a inamicului.

ANGLO-AMERICANII SUNT DEPARTE DE OBIECTIVELE FIXATE

Londra, 10. — Criticul militar Liddell Hardt scrie: Desfășurarea luptelor pe frontul din Italia de sud a dovedit ultimele săptămâni că eforturile trupelor anglo-americane sunt departe de obiectivele fixate.

Prăbușirea unui avion englez la Faro în Portugalia

Lisabona, 10 (Rador). — Corespondentul agenției DNB transmite: Apropierea orașului Faro pe tărâmul de Quarteira s'a prăbușit Miercuri un avion englez, cu nouă motoare. Echipajul compus din patru oameni s'a prădat autorităților portugheze.

Un aviator a suferit fracturi la braț și la un picior și a fost internat într-un sanatoriu. Aparatul a fost complet distrus.

Opoziția mitropolitului Teophilos contra tendinței moscovite

GENEVA, 10. (Rador). — Corespondentul agenției DNB alia din Londra dă revista săptămânală engleză „Tablet” scrie, că actuala campanie dusă de sovieticii în secolul de a pune în serviciul politicii externe a mișcării panslaviste și vechiul komintern, se evidențiază în mod remarcabil prin încercarea de a supune influenței patriarhului din Moscova Sergiu, pe membrii tinerilor comunităților bisericii: ruso-ortodoxe. Mitropolitul Teophilos, al bisericii semi-autonome, din America de Nord s'a ocupat de tentativa sovietică într-un interviu acordat de curând unui reprezentant al lui „Montrealster”. În acest interviu Mitropolitul Teophilos, a observat între altele că biserica rusă ortodoxă din America de Nord, respinge în mod formal aceste tentative a Moscovei.

Ministrul de război Mihailovici găsește la Cairo

Stockholm, 10 (Tp). — Se anunță din Stockholm că în cercurile iugoslave emigrante din Istanbul se vorbește că zăristul ministru de război iugoslav Mihailovici este de vre-o 14 zile la Cairo.